

Obsah

Úvod	13
------------	----

Kapitola 1

Hledání podstaty vzájemného učení	17
--	-----------

1.1 Vzájemné učení je učení	18
-----------------------------------	----

1.1.1 Učení se děje skrze interakce.....	19
--	----

1.1.2 Učíme se učebním obsahům	23
--------------------------------------	----

1.1.3 Do učení vkládáme incentivy	24
---	----

1.1.4 Učení se děje v rozmanitých kontextech	25
--	----

1.2 Vzájemné učení stojí na vzájemnosti	26
---	----

1.2.1 Vzájemnost je příležitostí napodobit druhé	27
--	----

1.2.2 Vzájemnost přináší výzvu pro naše myšlení	29
---	----

1.2.3 Skrze vzájemnost konstruujeme společný svět.....	31
--	----

1.2.4 Vzájemnost nás učí o učení přemýšlet.....	34
---	----

1.2.5 Vzájemnost nás učí sociálním a komunikačním dovednostem	34
--	----

1.2.6 Vzájemnost přináší zisk a naplnění.....	36
---	----

1.3 Ukončení kapitoly: výjimečnost vzájemného učení	38
---	----

Kapitola 2

Význam vzájemného učení pro vysokoškolské studium	40
--	-----------

2.1 Význam interakcí mezi studenty pro studijní úspěšnost	40
---	----

2.2 Význam vzájemného učení pro prožívání studia	43
--	----

2.3 Význam vzájemného učení pro pocit přináležitosti k vysokoškolské instituci	45
---	----

2.4 Význam vzájemného učení pro angažovanost studentů ve studiu.....	46
--	----

2.5 Ukončení kapitoly: vzájemné učení jako proces vyžadující podporu	48
---	----

Kapitola 3

Podpora vzájemného učení na vysokých školách	50
3.1 Podpora prostředí příznivého pro vzájemné učení.....	52
3.2 Podpora vzájemného učení v asymetrických interakcích	54
3.3 Podpora vzájemného učení skrze úkol využívající symetrických interakcí.....	56
3.4 Podpora vzájemného učení skrze dlouhodobou týmovou práci	62
3.5 Podpora vzájemného učení skrze hodnocení	64
3.5.1 Vzájemné formativní hodnocení.....	65
3.5.2 Sumativní hodnocení podporující vzájemné učení	68
3.6 Ukončení kapitoly: možnosti podpory vzájemného učení a její limity	71

Kapitola 4

Vzájemné učení v kombinovaných studiích	74
4.1 Studenti kombinovaného studia	76
4.2 Specifika studentů kombinovaného studia pedagogických oborů ...	78
4.3 Specifika vzájemného učení v kombinovaném studiu.....	79
4.4 Ukončení kapitoly: bílá místa na mapě vzájemného učení v kombinovaných studiích v ČR.....	81

Kapitola 5

Metodologie výzkumu vzájemného učení.....	83
5.1 Výzkumné otázky.....	84
5.2 Metody sběru dat.....	85
5.2.1 Biografické narativní rozhovory	86
5.2.2 Focus groups	88
5.2.3 Písemné narativy	90
5.3 Postupy využívané při analýze dat.....	94
5.4 Etika výzkumu studentů kombinovaných studií	96
5.5 Limity výzkumného šetření	97

Kapitola 6

Vzájemné učení mezi studenty kombinovaných studií: přehled zjištění 100

Kapitola 7

Studium jako kontext vzájemného učení 104

7.1 Kombinované studium pedagogických oborů jako kontext vzájemného učení.....	104
7.2 Svázanost oboru s konkrétní profesí a její význam pro vzájemné učení	106
7.3 Vnímaná kvalita studia a vzájemné učení.....	109
7.3.1 Vnímaná přehlednost studijního prostředí	109
7.3.2 Vnímaná náročnost studia.....	112
7.3.3 Vnímaná přínosnost výuky a zadávaných úkolů	113
7.3.4 Vnímaný přístup vyučujících ke studentům.....	116
7.4 Velikost studijní skupiny a intenzita jejího setkávání	119
7.4.1 Velikost studijní skupiny.....	119
7.4.2 Intenzita setkávání studijní skupiny	120
7.5 Záměrná podpora vzájemného učení.....	122
7.6 Ukončení kapitoly: kontext studia otevírá možnosti a určuje náboj vzájemného učení.....	126

Kapitola 8

Vztahová struktura jako kontext vzájemného učení 128

8.1 Izolovaní členové	128
8.2 Dvojice symetrické a asymetrické	129
8.3 Malé vztahové struktury	132
8.4 Jádro a homogenní skupina.....	134
8.5 Rozskupinkované studijní skupiny.....	135
8.6 Ukončení kapitoly: vztahové struktury a pestrost potenciálních učebních partnerů.....	137

Kapitola 9

Osobní charakteristiky studentů jako kontext vzájemného učení.....138

9.1 Pociťovaný tlak na dokončení studia	138
9.2 Studijní sebevědomí.....	140
9.3 Postoj ke vzájemnému učení.....	141
9.3.1 Vzájemné učení jako zbytečnost	141
9.3.2 Vzájemné učení jako nevýhodná investice	142
9.3.3 Vzájemné učení jako potřeba pomáhat a nechat si pomoci ...	143
9.3.4 Vzájemné učení jako výzva ke koordinaci druhých	145
9.4 Kapacita pro vzájemné učení.....	146
9.5 Ukončení kapitoly: postoj ke vzájemnému učení jako jádro osobního kontextu	148

Kapitola 10

Kontexty jako zdroj incentív k vzájemnému učení 149

10.1 Incentivy blízké nezájmu	150
10.2 Incentivy příležitostného přilepšení.....	151
10.3 Incentivy boje	151
10.4 Incentivy společného putování	151
10.5 Ukončení kapitoly: typ incentív jako východisko k podpoře vzájemného učení.....	152

Kapitola 11

Učební prostředí pro vzájemné učení.....154

11.1 Interakce tváří v tvář	154
11.2 Prostředí sociálních sítí.....	156
11.3 Prostředí e-mailové komunikace	159
11.4 Prostředí telefonních hovorů	160
11.5 Ukončení kapitoly: volba učebního prostředí jako odraz vztahových struktur.....	161

Kapitola 12

Učební situace: vzájemné učení z blízka.....163

12.1 Učební situace využívající skrytých interakcí	166
12.2 Učební situace využívající transmisi.....	170
12.3 Učební situace využívající společné konstruování obsahů	176
12.4 Učební situace využívající asymetrických interakcí s významnou incentivou	186
12.5 Ukončení kapitoly o učebních situacích: rozmanitost obsahů, interakcí i funkcí	194

Kapitola 13

Typy vzájemného učení: vzájemné učení z nadhledu 196

13.1 Studují vedle sebe	198
13.2 Studují spolu.....	201
13.3 Studují díky sobě.....	205
13.4 Ukončení kapitoly: typy vzájemného učení ve vztahu k incentivám a podpoře	209

Kapitola 14

Diskuze výsledků o vzájemném učení 213

14.1 Diskuze zjištění o kontextech, incentivách a učebním prostředí ...	213
14.2 Diskuze zjištění o učebních situacích	219
14.3 Diskuze zjištění o typech vzájemného učení	222

Závěr: Studují spolu?..... 224

Summary: Studying together 226

Literatura 228

Přílohy

Příloha 1 - Tazatelské schéma focus groups	247
Příloha 2 - Zadání písemných narativů	248
Příloha 3 - Seznam obrázků.....	249
Příloha 4 - Seznam tabulek.....	249